

ادامه از صفحه اول

سیاست کساد

تبعات ابتدایی آن اصلاح‌طلبان را در مظان این اتهام قرار خواهد داد که به‌هنگام سخن‌گفتن لب فروبستند. یکی از سوسه‌برانگیزترین بحث‌های اصلاح‌طلبان تغییرات اجتماعی بوده است؛ تغییراتی که می‌تواند نیروهای مولد پُرشمار را که غیرفعال شده‌اند، به سیاست بازگرداند. با این اوصاف اما، اصلاح‌طلبان نیز با پیروی از کسادِ سیاست، خواسته یا ناخواسته تبعات آن را به گردن خواهند گرفت. واکنش مردم در مواجهه با دولت، کناره‌گیری از سیاست (خروج) است.

هم‌لکدر غیرمستقیمی که نه دولت از کمیت آن باخیر می‌شود، نه اصلاح‌طلبان. آنان که کناره‌گیری می‌کنند تا زمان مقرر ناشناخته می‌مانند و همین ناشناختگی و در خفاماندگی توان بالقوه‌ای به آنان می‌دهد که در بالفعل‌شدگی کنترل آن از دست سیاست‌پیشگان موجود خارج خواهد بود. درواقع آنچه دولت و اصلاح‌طلبان را تحدید و تهدید می‌کند، کناره‌گیری مردم از سیاست است. آنان باید قدر معترضان سیاسی را بدانند. تمسک به اعتراض، تلاش برای تغییر رویه در سیاست است؛ همان چیزی که اصلاح‌طلبان به‌ظاهر در پی آن هستند. «اعتراض صرفا جزء لانفک و کارکرد هرگونه نظام سیاسی است که گاه ترسیم منافع نیز نامیده می‌شود». اعتراض‌ها، دادخواست‌های فردی و جمعی است که می‌تواند به پویایی سیاست یاری رساند. پیگیری و به‌سرانجام‌رساندن این دادخواست‌ها می‌تواند آینده ساختار سیاسی کشور را تضمین کند. «بنابراین در برارود اول، اعتراض را می‌توان به چشم نوعی باقی‌مانده خروج نگریست. هرکه خروج نمی‌کند، نامزد اعتراض است.» اما سیاست کنونی دولت بر این پاشنه نمی‌گردد. دولت می‌خواهد حتی از خروج به نفع خود استفاده کند. زیرا آن را خروج موقتی وفاداران می‌پندارد. شاید باوری وجود دارد که در مواقع ضروری می‌توان از توان بالقوه کسانی که از سیاست کناره گرفته‌اند، سود برد، اما به چه ابزار و با چه سیاستی معلوم نیست. شاید بخشی از این باور دل‌بستن به موفقیت‌های بین‌المللی در راه باشد. اگر این‌گونه باشد، این استراتژی چندان هم غلط نیست؛ مگر اینکه این امید آن‌قدر دیر و دور شود که همه چیز از دست برود.

❖ برای نوشتن این یادداشت از کتاب «خروج، اعتراض و وفاداری» آلبرت هیرشمن، ترجمه محمد مالجو، چاپ نشر شیرازه استفاده شده است.

خاشقچی و دردسرهای عربستان

جناح حامی واشنگتن‌پست حتما فشار بیشتری به ترامپ وارد خواهد کرد. عربستان شاید در این شرایط به سمت تغییراتی در سیاست‌های منطقه‌ای خود برود. ریاض در زمینه روابط با تهران، راهی برای بازگشت باقی نگذاشته در عین حال که این اتفاق سبب شده کشورهای اروپایی و شرکت‌های بزرگ اقتصادی درباره ادامه همکاری با چنین رژیمی که این‌گونه بی‌محبا قتل و جنایت می‌کند، دچار تردید شوند. تیتراغلب رسانه‌های غربی به‌ویژه روزنامه‌های آمریکایی، این سؤال را در مقابل مسئولان این کشورها قرار داده که چطور می‌توان همکاری با یک قاتل را ادامه داد. باید دید دولت‌ها و شرکت‌های غربی درباره ادامه همکاری با عربستان، به چه جمع‌بندی می‌رسند اما آنچه مشخص است، این اتفاق ضربه‌ای جدی به حاکمیت نوظهور سعودی است.

نگاه

افزایش قیمت نفت و کاهش بهای طلا در بازارهای جهانی

● قیمت نفت در بازارهای جهانی با افزایش و قیمت طلا با کاهش همراه بود. به گزارش ایلنا، قیمت نفت خام وست تگزاس اینترمیت با ۲۳ صدم درصد افزایش به ۶۸ دلار و ۸۷ سنت رسید. قیمت نفت خام برنت نیز با ۳۲ صدم درصد افزایش به ۷۹ دلار و ۵۴ سنت رسید. قیمت طلا نیز با کاهش دوصدم درصدی به ۳۹ دلار و ۴۳ سنت در هر گرم رسید.

مهل‌ت ۱۰روزه برای آزمون نفتی در بورس

● علی‌کارد، مدیرعامل شرکت ملی نفت ایران، در گفت‌وگو با ایسنا، به‌عرضه نفت خام در بورس اشاره کرد و گفت: اطلاعیه عرضه نفت خام در بورس منتشر شده است و این فرایند از ششم آبان آغاز خواهد شد. در این اطلاعیه شرایط رقابت مشخص شده و متقاضیان ۱۰ روز فرصت دارند خریداران خود را نهایی کنند؛ سراغ بانک‌ها و کشتی‌ها بروند و بررسی کنند که آیا می‌توانند وارد این بازی شوند یا خیر. او با بیان اینکه میزان معامله نفت خام در بورس ۳۵ هزار بشکه است، تاکید کرد: اگر این تصمیم جواب داد، این کار را ادامه می‌دهیم و حتی عدد را پایین‌تر می‌آوریم.

شرق: برای چهارمین بار، کارگروه ویژه اقدام مالی (FATF)، چهار ماه به ایران مهلت داد تا به اجرای تعهداتش عمل کند. هرچند در بیانیه این کارگروه، دلسردی از اقدامات ایران عنوان شده، اما در عین حال، این تمدید این پیام را منتقل می‌کند که سیگنال‌های مثبتی از سوی ایران همچون تصویب CFT (مقابله با تأمین مالی تروریسم) در مجلس شورای اسلامی، به چشم آمده و اثر مثبتی در ایجاد فرصت دوباره به ایران گذاشته است. حالا تا برقراری مجمع عمومی این کارگروه مالی در فوریه ۲۰۱۹، درست چهار ماه دیگر، ایران بنا به الزامات مورد اشاره در بیانیه، باید سرعت عمل بیشتری برای برقراری شرایط پیوستن به FATF به خرج دهد و اصلاحات را تکمیل و نظام مالی خود را با استانداردهای جهانی هماهنگ کند. برخی کارشناسان بر این باورند که اعضای اروپایی عضو این کارگروه با وجود کارشکنی‌های آمریکا و دو عضو ناظر، عربستان و اسرائیل (بدون حق رأی) تلاش کرده‌اند تا از ایران حمایت کنند تا برای ماندن در برجام تشویق شود.

جو مثبت FATF به نفع ایران

غلامرضا نظر‌بلند، اقتصاددان در گفت‌وگو با «شرق»، در این زمینه می‌گوید: تمدید چهارماهه مهلت ایران برای تکمیل تعهداتش در کارگروه ویژه اقدام مالی مابه‌ازای پیام مثبتی است که آنها از ایران دریافت کرده‌اند. وگرنه این تمدید صورت نمی‌گرفت، زیرا این عملا چهارمین‌باری است که به ایران مهلت داده شده تا اقداماتش را تکمیل کند. به گفته او، از سال ۲۰۱۶ هرچند همچنان در لیست سیاه نگه داشته شدیم، اتخاذ «تدابیر

این اقتصاددان با اشاره به اینکه حضور هر کشوری در لیست سیاه می‌تواند به دو حالت خود را نشان دهد، می‌گوید: حالت شدید آن که علیه آن کشور اقدامات تنبیهی نیز وضع می‌شود، یعنی FATF به کشورهای دیگر توصیه می‌کند که علاوه بر قراردادن کشور موضوع لیست سیاه در فهرست کشورهای پرریسک (مالی)، در زمینه‌های موضوع مأموریت ذاتی این سازمان بین‌الدولی (مبارزه با پول‌شویی، مقابله با تأمین مالی تروریسم و مقابله با اشاعه سلاح‌های کشتار جمعی) هم با آن (کشور) همکاری نکنند و اصلاحا «تدابیر مقابله‌ای

اقتصاد

FATF برای چهارمین بار روی خوش نشان داد

فرصت دوباره به ایران

نظر مثبت FATF را به خود جلب کند. با این حال، این کارشناس مانعی را برای حل مشکل تا چهار ماه آینده برای ایران برمی‌شمرد: اقداماتی که ایران باید در این چهار ماه انجام دهد، ممکن است به سبب ادامه مشکلات موجود از نظر قانونی، فنی و اجرایی مقدور نباشد. بنابراین نمی‌توان گفت که احتمال اینکه ایران از لیست سیاه خارج شود، زیاد است، اما در عین حال، FATF پیامی مبنی بر اینکه ایران اراده مثبتی برای رفع مشکلاتش با این کارگروه را دارد، دریافت کرده و آنها دریافت‌اند که مقدمات فراهم‌کردن شرایط از سوی ایران مهیا شده است.

آمریکا در FATF حق وتو ندارد

او در پاسخ به اینکه چقدر فضای FATF متأثر از فضای سیاسی است، تصریح می‌کند: ممکن است فضای فکری ۳۵ کشور عضو از مسئله خروج آمریکا از برجام و تقابل اروپا و آمریکا متأثر باشد، اما به‌صورت مستقیم تأثیری ندارد، زیرا FATF، ضوابط فنی خاص خود را دارد. آمریکایی‌ها در همه سازمان‌های بین‌المللی ایران را تعقیب می‌کنند و استثنایی برای آن وجود ندارد. در این بین، عربستان و اسرائیل به‌عنوان دو عضو از سه عضو ناظر هم می‌توانند موجب هم‌افزایی مواضع علیه ایران در این کارگروه شوند، اما در کل این‌چور نیست که FATF در اختیار آمریکا باشد و حق وتویی برای این کشور قائل شود. این کارگروه ۳۵ کشور را در عضویت رسمی خود دارد که شامل بسیاری از کشورهایی است که از اقتصادهای برتر جهان هستند و مایل

نیستند که آمریکا فاعل مایباه در این کارگروه باشد. نظر‌بلند در پایان چنین افزود: هرچند نفوذ و قدرت لابی‌گری سه عضو رسمی و ناظر یادشده، به‌ویژه آمریکا را نمی‌توان دست‌کم گرفت، ولی باید به این هم توجه کرد که FATF از آنجا که از حرفه‌ای‌ترین نهادهای سیاست‌گذار در نوع خود به شمار می‌رود و ضوابط و معیارها و سنججه‌ها و سرمشق (یارادایم)‌های آن، «خودتنظیم» است، بنابراین به‌اندازه‌ای از استقلال عمل برخوردار است که اوامر و نواهی قدرتی همچون آمریکا را نصب‌العین قرار ندهد.

تمدید سیاسی

کامران ندری، کارشناس ارشد بانکی، نیز در گفت‌وگو با «شرق»، با سیاسی‌خواندن پیام مهلت دوباره FATF به ایران می‌گوید: تمدید تعلیق ایران در کارگروه ویژه اقدام مالی را می‌توان از این زاویه دید که اروپا سعی دارد با وجود فشارهای تحریم علیه ایران از سوی آمریکا، ایران را همراهی کند. در بیانی دیگری، این فرصت دوباره، به نوعی همراهی بیشتر کشورهای اروپایی با ایران به شمار می‌رود.

به گفته او، بدون همکاری اروپایی‌ها امکان برقراری ارتباط با ایران در آن مسیری که FATF مطالبه کرده است، سخت خواهد بود.

او در ادامه می‌گوید: به نظر می‌رسد که اروپایی‌ها قصد داشتند که همه راه‌ها علیه ایران را نبندند و فرصتی را در اختیار ایران قرار دهند که ایران بتواند به همکاری‌های بین‌المللی بپیوندد. با این حال، باید دید که آیا این قرار تمدید، با اجماع هر ۳۵ کشور عضو بوده یا خیر. به نظر می‌رسد که آمریکا بدون شک در سدکردن راه برای ایران نقش داشته است. ندری ادامه می‌دهد: FATF به‌کل حق وتو وجود ندارد، مگر اینکه چند کشور مخالفت مؤثر کنند، اما این‌گونه که پیداست، نظر این گروه بیشتر همراهی با ایران است تا مهلتی چهارماهه به کشور داده شود.

این کارشناس با بیان اینکه به نظر این تمدید مهلت برای ایران، اقدامی سیاسی است یا اقتصادی، می‌افزاید: به نوعی این رأی، حفاظت از ایران در مقابل آمریکا تعبیر می‌شود. آن‌گونه که پیداست، اروپا در نظر دارد که حجت را بر ایران تمام کند تا ناامید نشده و برای ماندن در برجام، تشویق شود. البته در کنار آن، قطعا لابی‌های ایران مؤثر خواهد بود.

مشاور سازمان بورس و اوراق بهادار به مناقشات عرضه سهام صندوق بازنشتگی فولاد پاسخ داد

نقل وانتقال سهام فولاد در توقیف

همراه باشد یا به زیر قیمت فروخته شود؟ اگر زیر قیمت بوده است، چرا دیگران وارد رقابت نشده‌اند؟
ما از هرگونه شفافیت، اطلاع‌رسانی و پاسخ‌گویی به فعالان بازار و افکار عمومی به گرمی استقبال می‌کنیم و خوش‌حالی‌م که راجع به فعالیت‌های جاری در مجموعه بورس و شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه، اطلاع‌رسانی شود. تلاش و همت ما در شرکت سپرده‌گذاری مرکزی که امین دارایی‌های فعالان بازار هستیم، این است که همه فعالیت‌ها مطابق با نص صریح قانون انجام شود. اینکه در این معامله صندوق بازنشتگی صنعت فولاد ضرر و زانی متحمل شود چه نفعی برای ما یا دیگر ارکان بازار دارد؟ برای ما مهم این است که کارها به صورت شفاف، مسئولانه و قانونی انجام شود و بتوانیم به همه طرف‌های معامله پاسخ‌گو باشیم. اما کسانی که مسئولیت اداره، نگهداری و حفاظت و مدیریت بهینه دارایی‌ها را در شرکت‌ها و صندوق‌های بازنشتگی دارند، هم باید در برابر قوانین و مقررات چنین احساس مسئولیتی داشته باشند و احیانا توانایی یا کوتاهی خود را در اداره اموال در اختیار خود، از طریق ادعاهای واهی و ایراد اتهام به دیگران جبران نکنند.

درباره اظهارات آقای دکتر پورابراهیمی، ریاست محترم کمیسیون اقتصادی مجلس شورای اسلامی که اتفاقا از صاحب‌نظران بازار سرمایه نیز هستند، باید عرض کنم که ما دغدغه‌های ایشان را درباره بازنشتگان صنعت فولاد درک می‌کنیم و از پاسخ‌گویی، شفافیت و هرگونه توضیح مراتب به کمیسیون اقتصادی مجلس با نامی‌اندکان محترم با آغوش باز استقبال می‌کنیم تا مشخص شود معیار فعالیت‌های ما در این شرکت که البته دیگر ارکان بازار هم همین رویکرد را دارند، قانون و مقررات است. همه باید به الزامات قانونی تمکین کنند و قاعدتا در خارج از چارچوب قانون و مقررات نیز نمی‌توان به نهاد یا فردی اتهامی وارد کرد. تا آنجا که اطلاع دارم پرونده تخلفاتی در این زمینه حداقل در یک سال‌ونیم گذشته که از انجام معامله می‌گذرد، وجود نداشته بلکه تنها پرونده‌ای که تشکیل شده، پرونده اختلافی است نه تخلفاتی که آن هم تا به حال در کمیته سازش جریان داشته و جریان سازش هم بیش از یک سال طول کشیده است، چون اختلاف اصلی بین بانک رفاه کارگران و صندوق بازنشتگی صنعت فولاد است که هر دو از دستگاه‌های اجرایی زیرمجموعه وزارت رفاه هستند و تلاش قابل‌توجهی صورت گرفت تا این اختلافات در این مجموعه حل‌نشود. اما اخیرا با صدور گواهی عدم سازش از سوی کانون، پرونده به‌منظور رسیدگی به هیئت داوران بورس ارجاع شده است. بدیهی است در چنین شرایطی به این یگانه مرجع مهم حل اختلافات در بورس باید فرصت داد تا در فضای آرام و منطقی به دلایل و مستندات طرفین رسیدگی و تصمیم شایسته‌ای را اتخاذ کند.

برای استحضار افکار عمومی عرض می‌کنم که پس از طرح پرونده در مرجع حل اختلاف ابتدا به تقاضای صندوق بازنشتگی صنعت فولاد هیئت محترم داورى در راستای صیانت از حقوق طرفین و جلوگیری از تضییع حقوق احتمالی صندوق کل سهام موضوع معامله را در همان نخستین روزهای طرح پرونده در توقیف نگه داشته تا از هرگونه نقل و انتقال و معاملات بعدی روی آن جلوگیری شود. بدیهی است نظر نهایی هیئت داورى پس از تشکیل جلسات و رسیدگی به پرونده و بررسی دلایل و مدارک درخصوص صحت معامله یا ضرورت ابطال آن در حکم صادره اعلام خواهد شد.

بازتاب

واگذاری سهام در وثیقه بانک به صندوق فولاد

● در پی درج خبری در آن روزنامه وزین در تاریخ ۹۷/۰۷/۲۳ تحت عنوان «تخلف ۷۰۰ میلیارد تومانی در واگذاری سهام صندوق فولاد» ضمن ارسال توضیحات زیر، خواهشمند است دستور فرمایید به‌منظور تدویر افکار عمومی نسبت به درج پاسخ این بانک در آن روزنامه و در همان صفحه اقدام لازم به عمل آورند: بانک رفاه به استناد درخواست «مؤسسه صندوق حمایت و بازنشتگی کارکنان فولاد» و شرایط حاکم بر موضوع، در اسفندماه سال ۱۳۹۲ نسبت به پرداخت تسهیلات در قبال توقیف سهام شرکت سرمایه‌گذاری توسعه معادن و فلزات اقدام کرد که بازپرداخت آن در سال ۱۳۹۳ به‌دلیل درخواست مؤسسه و با هدف مساعدت بیشتر، تمدید و مهلت یک‌ساله داده شد. در ادامه علی‌رغم پیگیری‌های مکرر و مراجعات حضوری برای تعیین تکلیف تسهیلات، با توجه به عدم تسویه تسهیلات دریافتی در سررسید معین، موضوع واگذاری سهام در وثیقه بانک، به‌صورت مکتوب به آن مؤسسه اعلام شد که متأسفانه پاسخی از سوی مؤسسه دریافت نشد. در نتیجه به‌منظور جلوگیری از تضییع حقوق ذی‌نفعان بانک که بخش قابل توجه آن را مستمری و مقرری‌بگیران ارجمند سازمان تأمین اجتماعی تشکیل می‌دهند، با رعایت مقررات سازمان بورس و اوراق بهادار و در چارچوب ضوابط و مقررات بانک مرکزی، طی مکاتبات به‌عمل‌آمده با «شرکت سپرده‌گذاری مرکزی اوراق بهادار و تسویه وجوه»، واگذاری سهام در وثیقه بانک به ارزشی بالاتر از قیمت تابلو و در فضای رقابتی بین خریداران (بعد از گذشت دو ماه از اعلام کتبی موضوع واگذاری به آن مؤسسه) انجام شد.

خبر

نحوه جریمه صادرکنندگان که ارز خود را وارد نمی‌کردند

● براساس اسناد پیمان‌سپاری ارزی سال ۱۳۷۴ هر صادرکننده‌ای که به تعهد خود برای بازگشت ارز عمل نمی‌کرد، به ازای هر روز تأخیر با جریمه سه‌ریالی مواجه شده است. به گزارش تسنیم در سال‌های ۷۴ تا ۷۶ تا سیاست پیمان‌سپاری ارزی با لحاظشدن یک ضمانت اجرای محکم از سوی دولت دوم مرحوم هاشمی‌رفسنجانی و با محوریت دکتر شرافت‌جهمی در وزارت اقتصاد اجرا شد. در آن برهه براساس تعهدنامه ارزی با وقوع تأخیر در بازگشت ارز صادراتی یا عدم تسویه به‌موقع با دولت و بانک‌ها، صادرکننده متخلف به ازای هر دلار روزانه سه ریال جریمه شده است. این در حالی است که در دور اخیر اجرای پیمان‌سپاری ارزی، ضمانت اجرایی دقیقی برای بازگشت ارز صادراتی در نظر گرفته نشده است، چراکه در ماه‌های ابتدایی سال جاری فقط به تأکید مضمویه دولت برای بازگرداندن ارز صادراتی بسنده شد و در نهایت در مردادماه مقرر شد از صادرکنندگان برای بازگشت ارز صادراتی تعهد اخذ شود. در این تعهد هیچ نوع جریمه مشخصی درخصوص صادرکنندگانی که ارز صادراتی را به‌موقع به کشور بازنگردانده‌اند در نظر گرفته نشده است.

آخرین میزان تولید نفت ایران

● به گفته علی‌کارد سیاست کلان وزارت نفت، عدم کاهش تولید است و خلافت‌نفت در بازارهای جهانی جبران‌شدنی نیست؛ زیرا تولیدکنندگان بزرگ نفتی توان بیشتری برای تولید نفت ندارند. او همچنین درباره آخرین وضعیت توسعه فاز ۱۱ پارس جنوبی، مذاکرات توسعه میدان «گازی قرآنی بی» و… اطلاع‌ای را ارائه کرد. به گزارش ایسنا، علی‌کارد با بیان اینکه سیاست کلان وزارت نفت، عدم کاهش تولید است، اظهار کرد: البته در هفته‌های اخیر به‌دلیل مسائل H.S.E (ایمنی، بهداشت، محیط زیست) کمی از میزان تولید کاسته شد اما از زمانی که ایران تولید نفتش را یک میلیون و ۲۰۰ هزار بشکه در روز افزایش داد، تولید خود را هرگز کاهش نداد و فقط برخی از نقاط از نظر ایمنی دچار اختلال شده بودند. البته قرار است این واحدها تا ۱۵ آبان از تعمیر بازگردند. درحال‌حاضر میزان تولید نفت ایران سه میلیون و ۸۰۰ هزار بشکه است.

مسمومیت خدمه کشتی ایرانی حامل گندم در ساحل باکو

● معاون سازمان بندار و دریانوردی از مسمومیت خدمه کشتی ایرانی حامل گندم که از قزاقستان به سمت آذربایجان در حرکت بود، خبر داد و تاکید کرد: یک هیئت ایرانی برای بررسی علت این اتفاق به باکو اعزام می‌شود. به گزارش ایلنا، هادی حق‌شناس با اشاره به جزئیات مسمومیت خدمه کشتی ایرانی حامل گندم که از قزاقستان به سمت آذربایجان در حرکت بود، گفت: بعد از این اتفاق که شب گذشته رخ داده است، با هماهنگی سفیر ایران در باکو و مسئولان بندر باکو، مسمومان به بیمارستان منتقل و متأسفانه سه نفر از پرسنل فوت شده‌اند. او افزود: طبق گزارش مالک کشتی هشت نفر دیگر در سلامت کامل به سر می‌برند و حالشان مساعد است. او اضافه کرد: کشتی سانحه‌دیده نیست و علت مسمومیت پرسنل در دست بررسی است.